Отношенията между физически или юридически лица, намиращи се в различни европейски държави, често пъти налагат връчването на документи помежду им. Доколкото предаването на книжата се извършва в рамките на Европейския съюз, лицата могат да се възползват от специалната процедура, заложена в Регламент (ЕО) № 1393/2007, която цели подобряване и ускоряване на предаването на някои видове документи, за да гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар. Настоящата статия има за цел да направи общ преглед на това връчване.

Връчване по реда, предвиден в Регламент (ЕО) № 1393/2007, може да се извършва във всички държави – членки на Европейския съюз по отношение на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела, когато адресът на получателя е известен.

„Граждански и търговски дела“ е автономно за правото на Европейския съюз понятие, което следва да се тълкува съобразно преследваните с Регламента цели, като е достатъчно сезираната юрисдикция да приеме, че не е очевидно, че делото по предявения пред нея иск не представлява гражданско или търговско дело (Решение по съединени дела C-226/13, C-245/13, C-247/13 и C-578/13 *Stefan Fahnenbrock and Others v Hellenische Republik*, т. 39-49). От приложното поле на Регламента изрично са изключени данъчни, митнически и административни дела, както и въпроси, свързани с отговорността на държавата за действие или бездействие при упражняване на държавната власт (*acta iure imperii*). Към момента е спорно дали трудовото право и социалното осигуряване се включват в предмета на Регламента.

Процедурите, предвидени в Регламента, позволяват връчване както при вече образувано съдебно производство, така и при липса на висящ процес. В практиката на Съда на Европейския съюз е застъпено разбирането, че понятието „извънсъдебен документ“ трябва да се схваща в широк смисъл и не би могло да се ограничи единствено до документите, свързани със съдебно производство (Решение по дело C-14/08 *Roda Golf & Beach Resort*, т. 56-59). Освен това Регламентът е приложим не само към документите, изготвени или удостоверени от публичен орган или длъжностно лице, например от нотариус, но и частните документи, чието официално предаване на техния адресат, пребиваващ в чужбина, е необходимо за

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

упражняването, доказването или защитата на дадено право или правна претенция по граждански или търговски дела (Решение по дело C-223/14 *Tecom Mican SL*, т. 46).

За целите на Регламент (ЕО) № 1393/2007 всяка държава – членка на Европейския съюз определя свои предаващи и получаващи органи, които са компетентни да изпращат, съответно – да получават и осигуряват връчването на съдебни и извънсъдебни документи. Информация относно тези компетентни органи се подава регулярно в Европейския портал за електронно правосъдие (European e-Justice Portal).

В България предаващ орган за съдебни документи е съдът, пред който делото е висящо, а за извънсъдебни – районният съд по настоящия или постоянния адрес на лицето, поискало връчването, или по неговото седалище, а за нотариално заверени документи – и районният съд, в чийто район действа нотариусът. Получаващ орган при връчване в Република България е районният съд, в чийто район трябва да се извърши връчването.

По отношение на съдебни и извънсъдебни документи се прилага една и съща процедура по връчване. Тя започва с подаване на молба по образец (Приложение I към Регламент (ЕО) № 1393/2007) от заинтересованото лице до компетентния предаващ орган, в която подробно се описват подател, получател, компетентни органи, предавани документи и начин на връчване. Важно е да се предостави възможно най-пълна и актуална информация за адреса на връчване, тъй като държавите имат разнородна практика при наличие на непълноти и дори е възможно връчването да се окаже нередовно.

Молбата-формуляр се попълва на официалния език на държавата членка, до която се изпраща документа, или на друг език, определен от съответната държава като допустим за целите на Регламента. За получаване в България, например, формулярът може да бъде попълнен на български, английски или френски език. Самите документи, които се връчват, трябва да са съставени или придружени с превод на език, който адресатът разбира, или на официалния език на държавата членка – адресат или на мястото, където трябва да се осъществи връчването, защото в противен случай адресатът има право да откаже да приеме документа.

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

В молбата си до предаващия орган заинтересованото лице посочва конкретен начин, по който желае да бъде осъществено връчването. Регламентът предвижда следните възможности: предаване чрез предаващи и получаващи агенции, предаване по консулски или дипломатически канали, връчване чрез услугите на пощите и пряко връчване (посредством съдебни служители, длъжностни лица или други компетентни лица от държавата-адресат, но само ако законодателството ѝ го позволява). Ако не е избран способ, връчването се извършва в съответствие със закона на държавата членка – адресат.

Независимо от способа, връчването следва да се осъществи не по-късно от един месец от получаване на документите при получаващия орган. За дата на връчване се смята датата, на която документът е връчен в съответствие със законодателството на държавата членка – адресат. Връчването или невръчването на документа се удостоверяват от получаващия орган с формуляр-образец, изпратен до предаващия орган.

CR legal DL 2018. Всички права запазени.